

## **SARS E HLAOSA PONELOPELE E MABAPI LE TAOLO YA LEKGETHO YA MOKGAHLELO O LATELANG MANE SEBOKENG SA LEKGETHO - TAX INDABA 2026**

**Tshwane, 14 Loetse 2026** — Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) kajeno di hlalositse ponelopele ya tsona e mabapi le taolo ya lekgetho ya mokgahlelo o latelang. Mokgatlo o behile kapele botshepehi, bokgoni ba setheo, ho fetohela sejwalejwaleng, mmoho le bolekanane ba bakgathatema e le tse bohareng ba mawala a ona a ho ntlafatsa boikobelo ba tefo ya lekgetho le ho tshehetsa mokotla wa ditjhelete wa kamoso wa Afrika Borwa. Ponelopele ya SARS e Bohlale ya Sejwalejwale eo botshepehi ba yona bo sa belaelweng le bo tlang ho tlotlwa ke bohle bo ile ba boela ba toboketswa hape ke Ngaka Johnstone Makhubu, Khomishenara ya SARS, ka nako eo a neng a tshetleha puo ya hae ya sehlooho mane Sebokeng sa 13 sa Selemo ka Seng sa Lekgetho se bitswang *Tax Indaba* mane Sandton.

Nakong eo a neng a bua tlasa mookotaba o reng, “*SARS and the Next Era of Tax Administration*” (SARS Mokgahlelong o Latelang wa Taolo ya Lekgetho), Khomishenara Makhubu o boletse hore pokello ya lekgetho e dutse e le thomo ya SARS, empa katleho ya nako e telele e itshetlehile ho ahweng ha setheo se tshepahalang, se nang le bokgoni, le sa nako e telele le se tla etsang hore boikobelo bo be bonojwana, moo ho se ikobeleng lekgetho ho tlang ho rarollwa ka ho phethahala, le ho arabela ditlhoko tse dulang di fetoha tsa balefalekgetho le bahwebi.

Khomishenara Makhubu o tobokeditse hore katleho ya SARS e keke ya lekanngwa ka pokello ya lekgetho feela. “Pokello e tswelang ya lekgetho ha ya itshetleha feela ka se bokelletsweng, empa e boela e itshetleha ka mokgwa oo sena se bokellwang kateng. Yona e itshetlehile hodima botshepehi, bokgoni, le tshebeletsong mme tsena ke tsona tse etsang hore pokello ya lekgetho e be e tswelang. Taolo ya lekgetho ha ya tlameha ho shejwa feela ka seo e se bokellang, empa ka mokgwa oo e sebeletsang balefalekgetho kateng, mokgwa oo e itshwarang kateng, mmoho le hore na e feela e tsheptjwa ke batho bao e ba sebeletsang na.”

### **Ditebello tsa Bakgathatema mmoho le Boitokisetso ba Bokamoso**

Puo ena e latela motjha o tebileng wa ho mamela bakgathatema o ileng wa etswa ke Khomishenara dikgweding tsa pele ka mora ho kgethelwa ofisi. Ha motjha ona o ntse

o tswela pele, dipuisano le balefalekgetho, ditsebi tsa lekgetho, mekgatlo ya dikgwebo, bakgathatema ba mmuso, balekane ba matjhabeng, mmoho le basebetsi ba SARS di supile ditebello tse nne e leng: ho hloka leeme, boprofeshenale, bokgoni ba ho arabela, mmoho le bolekanane ba makgonthe.

Khomishenara Makhubu o hlokometse hore mokgwatshebetso wa taolo ya lekgetho wa Afrika Borwa o dutse e le o tsitsitseng le o tsetsepetseng empa a hlokomedisa hore katleho ya kamoso e tlameha ho sireletswa ka mahlahlaha.

“Boetapele ha se feela ho keteka tshebetso ya kajeno, empa ke ho supa tse ka bakang kotsi kamoso le ho nka mehato pele tseo e ba ditshitiso. Boikarabelo ba SARS ke ho lokisetsa bokamoso le pele bo fihla.”

### **Mawala a tlang pele bakeng sa Mokgahlelo o Latelang**

Dintlhakgolo tsa puo ena e bile kgatelopele e entsweng ke SARS dilemong tsa morao tjena, ho akareditswe le kgolo ya pokello ya lekgetho, botshepehi ka balefalekgetho, boikobelo ka boithaopi, phethahatso ya ditshebeletso, mmoho le dipuisano le basebetsi. Khomeshenara Makhubu o boletse hore dikuno tsena di fana ka sethala sa hore SARS e latedisise lenanetsamaiso le matla le tsepamisitseng maikutlo hodima ho akofisa ha tsa sekwalekwale ha ka lehlakoreng le leng ho kgutlelwa ho tse mabapi le ho nepa tsa motheo le ho ntlafatsa metheo ya setheo.

Karolwana ya mawala ana e itshetlehile hodima tse nne tse tlang pele: basebetsi ba nang le bokgoni le ba nang le boitshwara bo botle; akofisong ya tsa sekwalekwale; tshehetso e tswellang ya tsa ditjhelete; mmoho le dikamano tse ntlafetseng ho phatlalla le lepatlelo la tsa lekgetho.

Ntlha e nngwe ya bohlokwa bakeng sa SARS ke ho shebana le ikhonomi e seng molaong. Ka thuso ya mokgwa oo mmuso o rerileng ho shebana le sena kateng tlasa tataiso ya lenaneo la mmuso la naha le mabapi le ho nonyetsa ikhonomi e seng molaong le etelletseng pele ke Mopresidente, SARS e ikemiseditse ho nonyetsa diketsahalo tse seng molaong tse nyatsang tlhodisano e seng leeme, tse behang mesebetsi kotsing, le tse fokodisang kgolo ya ikhonomi. Mekgatlo o sebedisa thekenoloji le phethahatso ya molao e hlophisitsweng hantle ho ntlafatsa karabelo ya yona tabeng tsa boqhekanyetsi, ho qoba ho lefa lekgetho, mmoho le bonokwane ba maqulwana a tsa ditjhelete bo etsahalang meeding.

### **Ho fetohela sekwalekwale 3.0**

Bohare ba lenanetsamaiso ke se bitwang *SARS Modernisation 3.0*, e leng se batlang ho aha sethala se bohale sa taolo ya lekgetho le bolaodi ba meedi ka thuso ya deitha, tsa othomathike, mmoho le bohale ba maiketsetso, ha ka lehlakoreng le leng ho ntse ho tiiswa puso e matla le boikarabelo setjhabeng. Mekutu ya bohlokwa e akaretsa VAT, bolaodi ba meedi le dihlahiswa tsa naha, botsamaisi bo bohale ba dinyewe, bokgoni ba boitsebiso ba dijithale, mmoho le tshebediso ya mahlale a maiketsetsi (AI) ho ntlafatsa metjha ya setlwaedi mmoho le phethahatso ya ditshebeletso.

Le ha a ananela bohlokwa ba thekenoloji mmoho le ho ikamahanya le diphetoho tse dulang di fetofetoha, Khomeshenara Makhubu o tobokeditse hore thekenoloji e keke ya nka sebaka sa batho, empa ke sesebediswa sa ho ntlafatsa diphetoho tsa balefalekgetho, bahwebi, le tsa basebetsi ba SARS.

“Bokamoso ba taolo ya lekgetho ha se bo mabapi le moo batho ba lwantshanang le thekenoloji, empa bo mabapi le moo batho le thekenoloji ba sebetsang mmoho hore boikobelo bo nolofale, tshebeletso e potlake, le hore ho phethahatswa ha molao ho nepahale le ho feta. Thekenoloji e tlameha ho ntlafatsa bokgoni ba batho, e seng ho nka sebaka sa bona.”

Khomeshenara o boetse a hlalosa maikemisetso a nako e telele a SARS a ho aha tikeloho eo ho yona boikobelo e bang ntho e leng motheo wa ketsahalo ya ikhonomi ho phatlalla le mekgwatshebetso ya dijithale, deitha e tshepehang, mmoho le dipuisano tsa ka yona nako eo.

“Sepheo sa rona se bonolo: boikobelo e lokela ho ba sephetho se tlwaelehileng sa ho ba le seabo ikhonoming. Ha re ka kgona ho nolofaletsa balefalekgetho ba tshepahang ho ikobela boitlamo ba bona, re tla kgona ho tsepamisa maikutlo a rona hodima bao ba sa ikobeleng tefo ya lekgetho ka boomo. Re batla hore boikobelo e be ntho e iketsahallang feela.”

### **Bolekane le Ditsebi tsa Lekgetho**

Ha a ne a buisana ka kotloloho le ditsebi tsa lekgetho, Khomeshenara Makhubu o ipileditse hore ho be le bolekane bo botjha bo ahelletsweng hodima boikarabelo bo arolelanwang molemong wa botshepehi ba mekgwatshebetso wa lekgetho. “Dikamano tse pakeng tsa SARS le ditsebi tsa lekgetho di tlameha ho ba tse fetang ditaba tsa ditransekeshene le tsa dingangisano. Re na le boikarabelo bo tshwanang

ba ho sireletsa botshepehi ba mokgwatshebetso wa lekgetho, ho ntlafatsa tshebeletso ya balefalakegetho, le ho ntlafatsa tshepo e hodima tshebetso ya molao."

Khomeshenara o boletse hore kgaolo e latelang ya SARS e tlameha ho bonahala ka tshebeletso e ntlafetseng e fumanwang ke balefalekgetho le bahwebi, metjha e hlakileng, tharollo e potlakileng ya ditaba tse utlwahalang, mmoho le dipuisano tse matla le bakgathatema. SARS e tla tswela pele ho sebedisa dikanale tse kang tsena tsa *Tax Indaba* ho arolelana ka mehopolo, ho utlwa tse kgathatsang, le ho sebetsa mmoho le bakgathatema ho ntlafatsa taolo ya tsa lekgetho.

## Phethelo

Nakong eo a neng a phethela puo ya hae, Khomeshenara Makhubu o boletse hore bokamoso ba ditjhelete ba Afrika Borwa bo itshetlehile hodima taolo ya lekgetho e tshepahalang e tshehetswang ke batho ba nang le bokgoni, mekgwatshebetso e bohlale, botsetedi bo tswelang, le bolekanie bo matla.

"Pokello ya lekgetho ke thomo ya rona, empa tshepo ke laesense ya rona ya ho sebetsa. [...] Mmoho, re ka aha taolo ya tsa lekgetho e sebeletsang naha e seng feela kajeno, empa le melekong e tlang."

*Tax Indaba, e hlophisitsweng ke South African Institute of Taxation mane The Capital on the Park e mane Sandton, e kopanya bakgathatema ho phatlalla le profeshene ena ya tsa lekgetho le ho lekola maemo a tsa ditjhelete a Afrika Borwa, ntshetsopele tsa taolo ya lekgetho, mmoho le tema e kgathwang ke thekenoloji ho ahweng ha taolo ya tsa lekgetho e loketseng bokamoso. Ketsahalo ena ya matsatsi a mararo ya 2026 e tshwerwe tlasa mookotaba o reng, "From Constraint to Capacity: Turning Fiscal Space into Sustainable Reform".*

Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le [SARSMedia@sars.gov.za](mailto:SARSMedia@sars.gov.za).

KE PHETHO